

РЭГІЁН

Асадзі назад!

Так даўжыцца калгасная нішчыцца жыхароў вёскі Язна Мірскага раёна, што многія падлілі заявы з просьбай павялічыць памеры праддзяўляемых участкаў да трох гектараў кожнаму. Калі б іх задалілі, нарадзілася б сенсацыя рэспубліканскага ўзроўню. У такім выпадку мясцовы калгас "Язна" аўтаматычна спыніў бы сваё існаванне. Зразумела, у год

Гаспадары і батракі

З вялікімі цяжкасцямі сутыкнуліся бацька і сын Барысавічы, калі на дзяржаву сваёй фермерскай дзяржавы атрымалі 16 гектараў зямлі ў саўгасе імя Маркава Шаркоўшчынскага раёна. Справа пайшла значна лепш, калі яны перабраўся ў суседні Глыбоцкі раён, у вёску Мосар. Напярэдадні сёлета яны ў карысці гаспадароў стала ўжо 240 гектараў арадна-вай зямлі. Акрамя гаражоў на сем трактараў, крытых сковішчаў для вырашчаных прадуктаў, сёння сядзяць Барысавыя ўпры-

Цяп-ляп — і гатова

Шыкоўны асабісты для маляўчэў сем'я паспел будаўніцтва завяршыць у калгасе імя Давыда Шаркоўшчынскага раёна перад Новым годам. Але пад вясну нават зямлі вакол гэтых дамоў у вёсцы Палікі прасела. А ў самах пакоях быццам адбываўся землетрус. Фарбы пачыналі падліпаць, падлогі прагнуліся, дзверы перакасіліся, а па сценах, не паспелі людзі засяліцца, пайшлі трэсчынны. Добра яшчэ, што мясцовыя ПМК №68 папаліліся за сваё срэбнае правесіе капіталізм

Каціная ежа — людзям

Не паспелі каўбасы цэх Дошчыцкага райспажыўтаварыства наліцца ў сабе вытворчасць ліверных каўбас, як адразу на гэту прадукцыю павышаны попыт. Вытворчасць чэргі ў магазіне "Меркуры", калі туды завіязалі каўбасы з хрышч, рознымі дабавкамі, субпрадуктамі, бо кошт іх танней. Гэта тлумачыцца ў Еўропе розныя каліткі, паловы, хвасты і вентры былі падлучаны каткі і сабакі, а ў нас фактычна адыхалі мясцапрадуктаў разна-лічэння за мінулы год. Такі "дзікаўшчы" рэалізавалі за год

У Крычаў па хлеб

Апошнім часам жыхары суседніх раёнаў, што звязаны з Крычаўм чыгунай, прыязджаюць сюды па хлеб. Гэта адбылася таму, што хлеб тут больш танны (на 100—150 рублёў), чым, напрыклад, у Касцюковічах ці Клімавічах. А хлебаўладальнікі, якія ўзнікаюць у гэтых гарадах з суседняй Расіі, у мясцовых жыхароў не карыстаюцца попытам.

Забутыя Богам

Нагледзячы на сённяшні супертахналагічны ўзровень развіцця сродкаў сусветнай камунікацыі, як яе састаўляючай часткі, шматлікія зносіны, у Беларусі яшчэ заставаліся месцамі практычна не закранутымі. Асабліва гэта тычыцца ўсходняй часткі краіны. Згодна з апошняй інфармацыяй, у 14 населеных пунктах Клімаўшчынскага ўзволілі адсутнасць тэлефоннага сувязі. Яны

Было б жаданне...

Калі нехта лічыць, што правільнае беларускае мастацтва, якія не абдыраюцца грубасцю прамысловымі прадпрыемствамі ці навукамі вытворчасці, не маюць эканамічнай праблемы, то той жорстка памылковы. Так, 7 калгасоў і саўгасаў Мейскаўскага раёна не маюць спецыяльнага дазволу на спецыяльнае існаванне, аднак працягваюць бескаротнае забруджванне мясцовых вадаёмаў. Мала таго, пасяўны жывёлу прама на берагах рэк. Больш мэтазгодным лічыцца пера-

выбару новага прэзідэнта пайшлі на такі крок уладам надта рызыкаваць. Між іншым, дзесяць калектывных гаспадарак у раёне завяршылі 2000 год са статымі. Сельская гаспадарка працягвае развальвацца. Сведчаннем гэтага стала тое, што ў першым квартале 12 мясцовых калгасоў зменшылі рэалізацыю мяса, а 6 — вытворчасць малака.

Акрамя нізкай якасці работ, не здолелі своечасова засвоіць сродкі, выдаткаваныя на будоўлю райбальніцы, не задалі ў тэрмін жыллі для працягнутага саўгаса "Гарэзі". За мінулы год у гэтым краі тэмпы будаўніцтва упалі на 15 працэнтаў, у новыя перайшло 35 недабудаваных жылляў дамоў. Там часам лепшыя кадры ў пошуках лепшай доў шыкоўны заказы на прасторах Расіі.

21 тону. Прадава, парадвала калектыву тое, што крыху больш, чым у папярэднія гады, нясельніцтва стала здаваць жылё на зойб. Магчыма, на рынку і свінні і ялавічыны даступны 104 тон таму, што пачалі практыкаваць па жаландзі залаткаў частку мяса вяртаць фаршам або ў выглядзе гатовых вэнджанняў. Як і раней, за адну вырашчаную палову жывёлы можна заробіць грошай на тэлевізар або халадзільнік.

Уладзімір ШЫК.
Прыязджаюць у асноўным пенсіянеры, беспрацоўныя і ішчыя катэгорыі маламалеменных грамадзян.
Факт вялікай коштаў на кашчовіцы і кліматіцы хлеб мае прастае тлумачэнне. У гэтых гарадах усе хлебаўладальнікі з'яўляюцца кааператываў уласнасцю і таму сабекошту на мукі маюць высокую кааператывную націжку.

Практычна адарваны ад астатняга свету! А да 21 вёскі раёна не падзелены ці знаходзяцца ў незадавальняючым стане пал'яныя шляхі.
Як быць з людзьмі ў выпадку магчымага пазаштатнага адраўняння, не ведае ніхто. Трэба адзначыць, што ў асноўным у гэтых забутых Богам населеных пунктах пражываюць людзі старага ўзросту.

Аляксандр КУЗЬМІН,
кіраўнік інфармацыйных службаў "Кантэкс-інтэр",
г.Крычаў.

Аварыя во Фрунзенском районе столицы

ЧПі райаонаго маштаба прайшло во вторник вечером в доме №41 по улице Давыдова в Минске. В результате короткого замыкания случился обрыв нулевого магистрального провода в подвале одного из подъездов.

Рабочая в общем-то ситуация принесла жильцам подвала много неприятностей — в их квартирах отключились все бытовые электроприборы. Позже было подчинено.

Два килограмма героина не дошли до потребителей
10 июня в посёлке Жанковичи, что под Минском, инспектор ГАИ остановил за превышение скорости автомобиль с российскими номерами. Провозившие вместе с сотрудниками Комитета по организованной преступности при МВД, увидев возбуждённых южан, доказывавших свою правоту инспектору, решили помочь коллеге. Так как у "гостя" отсутствовали паспорт и справка о временной регистрации в Беларуси, им было предложено проехать в ближайший отдел милиции, где при досмотре машины

общее количество испорченной техники — 17 телевизоров, 16 телефонов, 5 холодильников, 5 видеомагнитофонов, компьютер. Внутри электроприборов выгорели многие детали, так что их ремонт обходился недешево. И не исключено, что расходы по ремонту аппаратуры вынуждены будет взять на себя ЖЭС.

Иван ВАЛЕРЬЕВ.
Оперативники обнаружили под задним сиденьем килограмм героина. Один из пассажиров, уроженец Ташкента, закурив сигарету, рухнул на землю без сознания. Проведший врач был вынужден констатировать его смерть.

Проверка связи другого пассажира, уроженца Чечни, оперативники вышли на его родственников, проживающих в деревне Ануисно Минского района, где на даче в тайнике они нашли еще один килограмм героина.

Виктор ПОТАПЕНКО.
подчеркну, опасное в складывающейся ситуации — это не столько деградация сельской экономики, сколько деградация всей белорусской Деревни со всем ее многовековым укладом и бытом. Она стареет буквально на глазах, причем в последние годы этот процесс развивается просто стремительно. Исчезают целые деревни, наблюдаются огромная миграция населения в города.

Деревня является колоссальной любой нации, ее фундаментом, ее лицом. Без крепкой деревни не бывает и крепкого государства. Именно она — основа и опора всякой уважающей себя страны.

Простые, казалось бы, истины. Понятные формулы. Однако у нас они почему-то усваиваются с трудом. Особенно на государственном уровне, когда соблазн решить возникающие проблемы в экономике за счет максимальной и терпеливой деревни очень часто побеждает здравый смысл. Поэтому деревня, на людских и материальных ресурсах которой стро-

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ

Ці ўсё прайдзе падаецца ў хроніках "Памяць"?

Адна за другой выходзяць дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі. Шматтомнае выданне ствараецца паводле рашэння, прынятага яшчэ пры П.Машэраве. На жаль, падрыхтоўка хронік цыклу "Памяць", апісанне ў іх падзей, асабліва найноўшых, дагэтуль робіцца нярэдка з пазіцыі даперабудовачнага часу.

Слоў няма: творчыя калектывы, што працавалі і працуюць над хронікамі, рабілі і робяць сапраўды тытанічны працу. Апытаны тысячы і тысячы людзей, перагортвалі мільёны старажытных дакументаў. Не засталася забытай ніводнага вёска Беларусі. Але засмучае, што многія факты палюшыя не заўсёды дакладна ці зусім замоўчаюцца, не знаходзяцца аб'ектыўнага асэнсавання.

Перад намі кніга "Памяць" пра Карэліцкі раён. Чытаем: "У 1897 годзе ў мястэчку (Турэц) было 1596 жыхароў... На 01.01.2000 г. 670 жыхароў". У вёсцы Любавічы ў 1897 годзе быў 431 жыхар. На 01.01.2000 г. 115 жыхароў". І так амаль што па кожнай вёсцы. Ці не праўда: трыгожняя звестка, якая выразае характарыстыку нашыя сучаснасць? Але пра гэта — ні слова.

Засмучаюць упущэнні ў раздзеле "Яны прайшлі дарогамі вайны". Жыцьцё німае ўзлельнік і сведак тых трагічных падзей. І кожная памылка ў гэтым плане, нават дробязная, безумоўна, іх крыўдзіць. Так, прозвішчы некаторых узлельнікаў вайны з Турэцкага сельскага савета пішуцца непісьменна: напрыклад, прозвішча Чачотка падасяла як Чачотка. А ёсць узлельнік Вялікай Ячмянскай вайны, які наогул не ўпамінаюцца.

Не названы, напрыклад, І.Г.Чачотка з вёскі Тарасавічы, які ваяваў за Беларусь, вызваў Румынію, меў шмат узнагарод. Не ўпамінаюцца ў "Памяці" Георгій Васільевіч Сілко з той жа вёскі. Ён змаўляў за тое, каб у Заходняй Беларусі, што апынулася пад уладай Польшчы, жыла беларуская мова, прапавяла беларуская школа. Сходзіў праходзіў за вёскай Вялікай Слабады, да ракі Сервец. Не раз яго халалі палкі і вельмі заклікалі патрабавалі выказаць інавыя падполныячкі. Аднак Георгій Васільевіч гэтага не зрабіў, і яго кінулі ў турму.

У 1940 годзе Г.Сілко прайшоў у рады Чырвонай Арміі. Служыў у стралковым-радзінцы, затым вучыўся ў школе для чэкістаў. Аднак з пачаткам вайны ў яго біяграфіі пачаліся непараўнальныя змены. У сувязі з тым, што Георгій Васільевіч быў з Заходняй Беларусі і ўзлельнічаў у падпольнай барацьбе, яму не толькі не дазволілі больш ваяваць, а пасадзілі ўжо ў саветскую турму. Вярнуўшы ён дамоў пасля вайны, Аляксандр напачатку ў польскай саветскай турме, а затым захварэў і памёр ва ўзросце 56 гадоў. І пра такога чалавека ў хроніцы — маўчюч.

Варта і вось што сказаць. З першых дзён вайны ў вёсках раёна з'явіліся чырвонаармейцы, якія вырываўся з варажата акружэння і заходзілі ў сялянскія хаты ў пошуку прытулку. Прамылі іх, як сваіх сяброў, хоць і ведалі: калі гэта раскрыецца, усім ім патражае смерць.

У той жа вёсцы Тарасавічы сустраў добрых людзей Дзмітрый Іванавіч Семанюч. Крыху пазней ён з такіх, як і сам, былых чырвонаармейцаў і жыхароў навакольных вёсак тагачаснага Мірскага раёна сфарміравалі асобны партызанскі атрад.

І нават шчэр, прад сталёкай гадоў, сярод мясцовых людзей холадзе легенды пра Дзмітрыя Іванавіча. Ён быў не толькі аляксандраўскім камандзірам, але і душэўным чалавекам. Любіў граць на гітары, спяваць. Старабіла вясёлка Ніна Ульянаўна Сілко ўспамінае: "Амаль 60 гадоў прайшло, але і сёння ўсе памятаюць яго песні. Так прыгожа спяваў, іграў, што мы як плакалі. Яшчэ ён гаварыў: — Колькі я прайшоў адступлючы, але нідз такіх добрых людзей, як у Тарасавічах, не сустракаў".

Іаўнаў: — Пакуль жыве наш партызанскі атрад, ніхто не прычыніць вам шкоды".

Так яно і было. Але ў снежні 1942 года ў вёсцы Новае Сяло Дзмітрый Семанюч загінуў.

Усю вайну і потым шмат гадоў падзея гэтая хвалявала жыхароў навакольных вёсак. З вуснаў у вусны перадавалася, што партызанскага камандзіра застрэлілі — заду ў галаву — другі камандзір, таксама з чырвонаармейскай — Д.Д.Дзенісенка, які даслужыўся да камандзіра 1-й Беларускай кавалерыйскай брыгады. Пакуль Дзенісенка быў камандзірам і атрымліваў урады ўзнагароды, а пасля вайны прайшоў на аляксандраўскіх партызанскіх і гаспадарчых пасадах і таксама адзначыўся ўзнагародамі, ніхто не мог не толькі сказаць, але нават шапнуць пра тое, што на яго руках — кроў таварыш, бязвіннага чалавека.

У 1977 годзе справы Д.І.Семанюча па халадніцтва яго сястры І.Семанюч ужо не мелі значэння для вайнавай пракуратуры. Вось што яна ўстанавіла. Семанюч быў расстраляны Дзенісенка быццам бы па загадзе камандзіра Баранавіцкага партызанскага атрада "за маральнае і грабязь" мясцовага насельніцтва. Быццам бы Семанюч забраў боты і ашэніе ў бацькоў з вёскі Ярэмічы. Але нават калі такое б і з'явілася, адначас пракуратура, па законах вайнавага часу расшэньвае гэта як маральнае нельга. Таму ўчынак Дзенісенкі быў адносна Семанюча кваліфікаваны як службовае воінскае злачынства. Аднак 14 ліпеня 1977 года ва ўзбуджоны крымінальнай справы ў адносінах да яго было адмоўлена ў выніку акту амністыі. Пастанову аб гэтым зацвердзіў тагачасны ваенны пракурор ЧСВА генерал-маёр юстыцыі В.І.Івахноч.

Ці ведалі пра ўсё гэта складальнікі хронікі "Памяць"? Крымінальнае назваць героём, а невіноўнага абысці ўвайгавата несправядлівасць перад гісторыяй.

І яшчэ вельмі сумна дзеляць у адказе з ваеннай пракуратуры: быццам пры разглядзе гэтай справы следчымі не атрымалі ніякіх звестак пра тое, ці праходзіў Д.І.Семанюч ваенную службу да вайны. Але ж тое, што ён быў разам з тысячамі чырвонаармейцаў, якія адступалі і знаходзіліся ў нашых заходнебеларускіх вёсках у першы год вайны, ніхто не абвергае.

Можна б было спытаць і ў яго сястры. Ніна Іванавна Семанюч, якая павяла скарту ў пракуратуру. Дык што: чырвонаармейцы-акружаны, якія ў далейшым змагаліся з фашыстамі, не маюць права на народную памяць?

Як сьведчаюць жыхары вёсак Тарасавічы і Вялетавы, Дзенісенка забіў Мішу Семанюча таму, што партызаны хацелі выбраць апошняга камандзірам аб'яднанага атрада — як смельчака, што тры разы ўзяў за нямецкага палону, як разумнага і добрага чалавека. А тая няшчасная бота ў бацькоў з Ярэмічскай вайны, які высветлілася, забраў зусім не Дзмітрый, а інашы партызан — Клім яго звалі. І Дзенісенка яго за гэта і расстраляў. — Яшчэ перад тым, як забіў Мішу.

Спасылка Дзенісенкі на тое, што ён застрэліў Семанюча нібыта па загадзе камандзіра Баранавіцкага партызанскага атрада, лічыцца, лічым, не вытрымлівае крытыкі. Бо ў пачатку партызанскіх таўч калі яны толькі пайшлі ў лес, у Налібоцкую пушчу, ніякага Баранавіцкага атрада ў гэтых краях не было.

Але ў далейшым выпадку атрымалася так: хто заставіў жыць, той аказаўся са шчытмом...

На наш погляд, у карэліцкай хроніцы тэмаў інашы асабліва гаспадарчых дзейнасць некаторых кіраўнікоў калгасоў і

Деревня Старые Борки Малоритского района. В годы фашистской оккупации здесь были зверски замучены и расстреляны ее жители. Свидетельница тому — 82-летняя Вера Петровна Федорук (на снимке). Она находит силы, чтобы прийти к памятник: здесь погиб ее муж Тимофей Григорьевич.

Фото Романа КОБЯКА, БелТА.

саўгасаў пасля вайнавага часу. Так, іхных ваявішчых гадоў старэйшай калгасі імя Дзмітрыя прапавяла Я.І.Кіслухіна. У памяці селян засталася яе пагартліва адносіна да простага хлеба-роба. Не раз яна займалася рука-прыкладствам, абражала людзей, прынікала. Аднак, згодна з кнігай "Памяць", Кіслухіна амаль ці не герой...

І ўжо зусім недарэчнасць ат-

рымалася ў раздзеле "Допутаты Вярхоўнага Савета Беларускай ССР і Рэспублікі Беларусь". Шукам прозвішча Івана Ульянаўна Сірко з вёскі Вялетавы. Памятаем яго гарачыя палемічныя выступы на сесіях Вярхоўнага Савета 13-га склікання. Мусіць, за гэтай палемічнай, грамадзянскай неабыхавасцю складальнікі "Памяці" і палічылі, што землякі не

павінны ганарыцца І.В.Сірко-дам. Вось гэта і ёсць пазіцыя балшавікоў: утанарваць толькі тых, каго яны самі лічылі дастойнымі.

Назваем тых, хто рыхтаваў кнігу "Памяць" аб Карэліцкім раёне. У раённую камісію па стварэнні гісторыка-дакументальнай хронікі ўваходзілі А.М.Наумовіч (старшыня камісіі), Л.П.Гоўша, В.В.Гры-

шчэка, У.І.Карпук, С.А.Кашур, Н.А.Крывалуп, В.К.Кунашкі, В.Ф.Кушнер, У.Р.Кушніч, Л.У.Рахмунковіч, А.І.Самеі, У.М.Тананка. Людзі сталыя, паважаныя. Шкада, што, кажучы ім шчырае дзякуй за вялікую працу, нельга не ўтрымацца і ад сур'ёзных заўваг.

Н.САКАЛОВА, А.ГАРАВІЧАЎ.

Нашу деревню поставили на колени...

Поднять деревню с униженного положения могут сельские профсоюзы. Но для этого им надо и самим подняться. Так считает председатель Белорусского профсоюза работников агропромышленного комплекса Александр Ярошук.

Чтобы грамотно и успешно решать какую-либо проблему, надо в первую очередь реально и правильно оценить возникшую ситуацию. Говоря проще — честно посмотреть правде в глаза. А она, к сожалению, не успешна: сельское хозяйство Беларуси, являющееся, по сути, фундаментом всей экономики страны, продолжает деградировать. Причем касается это и финансово-экономического состояния наших хозяйств, и социального — ведь эти вещи связаны напрямую.

Такую же общую оценку нынешней ситуации в агропромышленном комплексе страны, т.е. усугубление негативных тенденций, подтверждает и статистика. Например, по итогам 2000 года число убыточных хозяйств приблизилось в целом по республике к цифре 1200. Это, по сути, половина.

За сучасны і бесстрашныя цифрамі статыстыкі стаяць людзі і іх жыццё. Саме печальное і,

подчеркну, опасное в складывающейся ситуации — это не столько деградация сельской экономики, сколько деградация всей белорусской Деревни со всем ее многовековым укладом и бытом. Она стареет буквально на глазах, причем в последние годы этот процесс развивается просто стремительно. Исчезают целые деревни, наблюдаются огромная миграция населения в города.

Деревня является колоссальной любой нации, ее фундаментом, ее лицом. Без крепкой деревни не бывает и крепкого государства. Именно она — основа и опора всякой уважающей себя страны.

Простые, казалось бы, истины. Понятные формулы. Однако у нас они почему-то усваиваются с трудом. Особенно на государственном уровне, когда соблазн решить возникающие проблемы в экономике за счет максимальной и терпеливой деревни очень часто побеждает здравый смысл. Поэтому деревня, на людских и материальных ресурсах которой стро-

ится так и не достроенный коммунизм, оказалась крайней и в так называемый переходный период, когда цены на промышленную продукцию прыгали каждый день, а на сельскохозяйственную — все сжималось "на привязи".

Сельское хозяйство долгое время было и остается по-прежнему "дойной коровой" для государства: оно обязано не только кормить страну, но и держать на своих плечах социальную инфраструктуру села вместе с самой местной властью при этом. Во нагрудил так нагрудил!

Бесконечно это продолжаться, понятно, не может. Поэтому скажу просто: белорусская деревня устала и морально, и материально. Моральную сторону проблемы я бы подчеркнул особо. Именно эта тема постоянно возникает в разговорах с людьми, когда бываешь в хозяйствах. Зачастую то же сельское хозяйство, отдавшее колхозу полжизни, и выслушав толком

никого не хочет, не говоря уже о том, чтобы помочь. Не намного лучше чувствуют себя и те, кто еще работает в поле или на ферме, когда приходится решать бытовые проблемы.

И в этой ситуации, я уверен, нам просто необходимо усилить роль сельских профсоюзных комитетов. Они должны не только заботиться о простых людях, но и защищать их. ВП в профсоюз работников АПК состоит более миллиона человек. Мы знаем друг друга в лицо, мы не сможем придумать сказки о том, как хорошо жить при нынешней власти. А именно такие сказки, сочиненные госпропагандой, навязали сегодняшнюю реальность деревни и живут умирающей деревни в реальном мире, сплывающ...

У нашей деревни остались последние запасы прочности. Карьера этой прочности будет сейчас профсоюзам. Вместе с деревней мы должны встать с колен.

ЭХО

Да, мы славяне. Ну и что?

На фоне режущего слух косноязычия многих радиоведущих и дикторов Белорусского радио голос артистки Зои Осмоловской звучит словно музыка. В ее голосе профессионализм, четкая дикция, женственная мягкость и душевность величавой просто полюбилась. Кажется, бы, передачу "Возвышенное и земное", которую она ведет по воскресеньям, слушать и слушать. Но... В этой складнозвучной музыке то и дело звучит неприятная, настоятельная нота: "Мы — славяне... Мы — православные... Мы — русские... У нас в России и тому подобное."

Извините, уважаемая, но о ком это вы: "мы — русские"? Ведь, согласно последней переписи населения, в Беларуси около 80 процентов белорусов. Вы что же, исключаете их из числа своих слушателей или берете на себя ответственность переименовать результаты переписи?

Мотивы об исключительности, даже мессианской роли славянства, русскости все навязчивей и агрессивней с "леткой" руки главного славянского инструктора звучат и в иных передачах, прежде всего "Разговоре по существу" Н.Чайки и Ю.Дудина. Людям стремятся вбить в голову, что, дескать, мы, сла-

вяне, в отличие от остальных, — самые духовные (ближе к Богу, что ли?), самые хорошие, самые достойные. Так почему же тогда при всех этих "славянских добродетелях" Бог не дал нам ума, чтобы по-людски построить свою жизнь, выбрать себе людскую власть?

Фальшиво и безразвратно, по моему, упрекать иные народы, что они очень уж ценят материальные блага. "Хорошим славянам" на территории бывшего СССР этих благ ой как не хватало! А те записные пропагандисты, что противопоставляют достойную человека обеспеченную жизнь высокой "славян-

ской духовности", к последней, по моему, имеют слабое отношение. Зато от материальных благ для себя, уверена, вряд ли отказываются.

Да, мы славяне. Ну и что из этого? Разве это морально — возносить одну этническую общность и религию над другой? И разве это не напоминание злобной теории превосходства "арийской расы", которая обобщала человечество в десятки миллионов жизней?

От имени своей семьи Ольга ХОДОНОВИЧ, жительница Гомеля.

И дело не в том, что они больные или не работают по какой-то другой причине. Просто работают "не там" — в совокупности, а зарплата там, сами представляете, как раз около 25 у.е. в месяц.

Алла БОГДАНОВА.

Если хочешь хорошо жить...

Несмотря на все оптимистические уверения в том, что будущее, светлое будущее, живем мы пока по-прежнему неважно. Попробуйте свое материальное положение не всем по силам.

Моя однокурсница, студент-

ка БГУ, решила перевестись с дневного обучения на заочное, чтобы пойти работать. Кажется, что может быть правильнее, наконец-то она сможет помочь родителям. Но тут ее ожидал неприятный сюрприз: оказывается, за каждый "досрочный" экзамен или

зачет нужно заплатить... 25 у.е. А платить придется около 10 предметов, только чтобы перевестись с 4-го курса дневного обучения на 4-й же курс заочного.

Всё без ничего, да вот не в состоянии пока заплатить такую сумму ни она сама, ни ее родители.

И дело не в том, что они больные или не работают по какой-то другой причине. Просто работают "не там" — в совокупности, а зарплата там, сами представляете, как раз около 25 у.е. в месяц.

Алла БОГДАНОВА.

ДАЙДЖЕСТ

Тони Блэр сам себе повысил зарплату

Тони Блэру есть чему радоваться.

Новоизбранный британский премьер Тони Блэр принял решение о повышении зарплаты себе и своему Кабинету министров. Теперь он будет получать 163 000 фунтов стерлингов в год — на 50 000 больше, чем раньше. Правительство будет выплачивать 118 000 фунтов в год — на 18 000 больше, чем до выборов.

Решение британского премьера о повышении зарплаты широко критикуется в обществе. Оппозиция и профсоюзы обвинили Блэра в лицемерии. Со-

гласно заявлениям представителя оппозиции, со стороны премьера было нечестно скрывать повышение зарплаты до окончания выборов. Даже проблемная газета Митинг позволила себе критику в адрес премьера. Председатель Консервативной партии Майкл Эджман заявил: "В начале своей избирательной кампании премьер-министр продемонстрировал невиданную скромность, а будучи избранным вернулся обратно к своей наденности".

"Lenta.ru"

Почти 350 населенных пунктов Украины лишились электричества

На ряде областей Украины обрушились сильные ливни с градом и смерчи, которые, по свидетельствам очевидцев, превращали автомобили в железные шарики. В Житомирской, Киевской и Хмельницкой областях стихия повредила сотни жилых домов и административных зданий, десятки линий электропередач. Обесточено 347 населенных пунктов.

Особенно пострадала от ураганов Житомирская область. Как сообщили в Министерстве по чрезвычайным ситуациям Украины, только в Брусиловском и Коростышевском районах было повреждено 74 линии электропередач и связи. Завалы на дорогах создают препятствия движению транспорта. Без электроснабжения остались 33 населенных пункта, разрушены кровли 400 домов. При этом травмированы 5 человек. Все пострадавшие госпитализированы. Аналогичная ситуация сложилась в Киевской и Хмельницкой областях. Здесь повреждены 30 линий электропередач, остались без электроснабжения свыше 50 населенных пунктов, десятки домов получили повреждения. В ряде районов градины достигали 50 миллиметров в диаметре.

РНА "Новости"

Президент США объявил об отказе от Договора по ПРО

Прибывший в Испанию президент США Джордж Буш сделал в Мадриде заявление, фактически означающее отказ США от американско-российского договора по противоракетной обороне. Выступая на совместной с испанским премьером Хосе Асеном пресс-конференции, Буш объявил, что договор является "пережитком прошлого", который мешает "свободному развитию человечества". "Потому мы должны отбросить его, и поэтому мы должны объяснить нашим друзьям, союзникам, а также России, что наша цель — сделать мир более мирным, а не более опасным".

Сообщение Буша о намерении "отбросить" американско-российский договор 1972 года сделало непосредственно перед заключением на ближайших выходных первой встречи Джорджа Буша и Владимира Путина, которая состоится на территории Испании.

На Кубе проходит конкурс рыбаков имени Хемингуэя

На Кубе в эти дни проходят необычные состязания — 51-й конкурс рыбаков имени Эрнеста Хемингуэя, который долгое время жил на острове Свободы. Рыбаки со всего мира съезжаются на Кубу и соревнуются в ловле самой крупной рыбы — в память о произведении Хемингуэя "Старик и море". Всю пойманную рыбу отдают обратно в воды Карибского моря.

ОГТ.

1,26 миллиарда китайцев будут снабжены электронными паспортами

Китайское правительство планирует снабдить 1,26-миллиардное население Китая высокотехнологичными электронными документами. Пластиковые карточки со встроенным микрочипом, на котором будет размещена персональная информация о владельце, призвана заменить действующую, изготов-

"Чайна Дейли"

ООН осудила Великобританию

Будут ли служить британские подростки?

Великобритания является единственной страной в Европе, где на военной службе находятся несовершеннолетние солдаты. В Соединенном Королевстве могут зачислиться в армию с 16 лет, а в бой пойти с 17, говорится в бюллетене ООН, опубликованном во вторник. В бюллетене ООН также перечислены страны, правительства которых злоупотребляют призывом на военную службу лиц, не достигших 18-летнего возраста.

Основные нарекания к вербовке несовершеннолетних вызывают страны Африки и Азии. Но активисты движения против призыва на военную службу "детей-солдат" утверждают, что Англия должна позориться пример этих стран и поднять возрастную планку при вербовке в армию. Пока же Великобритания находится в компании таких стран, как Сьерра-Леоне и Судан.

"Би-Би-Си"

Ураган "Элисон", обрушившийся на Флориду, убиł четырех человек

В США на севере Флориды обрушился ураган "Элисон", в результате чего погибли четыре человека. На прошлой неделе "Элисон", пришедший с Атлантики, убиł 20 человек в Техасе и Луизиане. Сильные порывы ветра вырвали с корнем деревья, срывали крыши с домов и

Повстанцы "Абу Сайф" обезглавили двух филиппинцев

Филиппинские власти сообщили о том, что в районе, где членами мусульманской экстремистской группировки "Абу Сайф" был обезглавлен американский заложник Гильермо Робертс, найдены тела двух человек. Оба обезглавленных тела принадлежат филиппинцам. Между тем премьер-министр Малайзии Дато Махатир Мохамад сообщил журналистам, что правительство этой страны готово рассмотреть вопрос о нападении своих представителей для выполнения посреднической миссии между повстанцами и филиппинскими властями об условиях освобождения заложников.

"Ассошиэйтед Пресс"

Зянон ПАЗЫНЯК, кандидат мастацтвазнаўства

Наш свет кардинальна перамяніўся за апошнія 40 гадоў. Нельга сказаць, каб з'явіліся іншыя грамадзкія і духоўныя каштоўнасці, але ўнікальна шмат чаго новага. Змяніліся матэрыялістычныя і вельмі рэзка. Кардынальныя перамены з'яўляюцца пераходам з аднаго перыяду ў іншы перыяд. Перамены настолькі радыкальныя, што яны паўплываюць на ўсё грамадства, на традыцыйныя дачыненні паміж людзьмі, паставілі пад сумненне адвечныя паніжы.

У 50-х гадах шырока з'явілася тэлебачанне. Праз кароткі час яго паніжы ў кожным доме. Сусветны абмываў перадачы кантакты, перасталі хадаць аднаго аднаго на рэзюмэ, бо кожны меў лічбавы субстанцыя (тэлевізар) у сваім памяшканні.

Ніколі яшчэ людзі не валодалі такім масавым і эфектыўным сродкам уздзеяння на свядомасць, розум і пачуццвыя балы. Інфармацыя ў сістэме ТБ свядомасць не свядомасць была падпарадкавана якраз прыняццю уздзеяння, незалежна ад таго, у чыіх руках знаходзілася надына-надына.

Уважыце на падобнасць з'яўлення адметнасці тэлебачання, чаго не мае ў такой ступені ні радыё, ні друку, ні нават кіно, пра якое У.Ленін (які, па яго ўласным прызнанні, нічога не разумее ў мастацтве) гаварыў, што для іх (для тэлебачання) "з усіх мастацтваў галоўным з'яўляецца кіно".

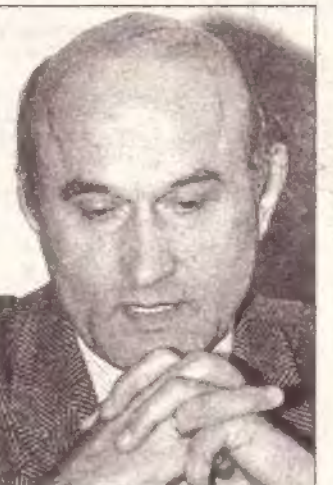
У Савецкім Саюзе уздзеянне тэлебачання абмываўся ў асноўным ідэалагічнай сферай і прасяянай інфармацыяй. Гэта было даволі нуднае тэлебачанне, і савецкі чалавек глядзеў па ім у асноўным "апошнія навастанні", кінафільмы, спартыўныя і забаўляльныя перадачы. Там часам, дзіўнаму якраз паслядоўна дзяржаўна-партыйнаму кантролю, на экраны не паніжыла брыда, паказ гвалту, збачнасцяў, крывавага жорсткасці, распусці і паскудства творчасці разбэшчаных людзей.

Урэшце, у СССР не існавала нічога такога, як "мастаткі". Савецкае тэлебачанне мела значна менш разбуральны ўплыў на маральнасць асобы, чым іпэраўнае тэлебачанне ў Расіі, і асабліва на Захадзе — у Еўропе і ЗША.

Уражанне разбуральнага уздзеяння тэлебачання ў свеце спалучана з агучаным маральным крызісам дэмакратыі. Як пачаўся, на маю думку, з сярэдзіны 90-х гадоў мінулага стагоддзя і звязаны з паўстанцтвам прыходам на ўлад дэмакратыі, сацыяльна-дэмакратыі, сацыялістычна-камуністычнай (у т.л.). Палітычна разбуральнае дэмакратычнае прыняццё свабоды асобы перавернула ім у "права чалавека" на ўсё, што не прычынае закону. А палітыкай законам вельмі шчыра (і фактычна немагчыма) рэагавалі дачыненні мараль (бо маральны дачыненні выйшлі за закон), то права на ўсё, што не прычынае прэкс.

Старыя амерыканскія дэмакратыі разбуралі гэтую пачату (свабоду правам на грэх) у галіне заканадаўства прывялі да кур'ёзу, да пачварных вынікаў, што сутрачэнне логіцы і здароваму сэнсу, прыняжыць годнасць чалавека, разбуралі гэты год, разбуралі гэты год.

На працягу вельмі кароткага часу на паверхню грамадства выйшла такая чалавечая граць, прыісаванне якой раней не магло нават прысціцца ў кашмарным

све. Распаўсюджанне яе адбываецца агрэсіўна і хутка, запалана яе адна грамадская галіна за другой. Асноўная барацьба ідзе за ўладу, за кантраляванне і сродкі масавай інфармацыі. У значнай ступені ў антымаральным балю-балю папалена мастацтва і найбольш — так званая "мас-культура".

Нешта падобнае назіралася ў XV—XVI стагоддзях у Еўропе ў пару так званай "рэнесансу" (гэта значыць, адраджэнне паганскіх традыцый, свабоды людзей ад рэлігійных дачыненняў — свабоды свабоды).

Там вельмі нізка апусцілася мараль. Людзі не ведалі сваёй башы, а манастыры ператварыліся ў прыстачныя буды і садомскіх распусці. У гэты час ішла адкрытая імітэрацыя вядомым і тоемным вяду (Д.Бруна). Прапаведвалася шалёная нянавіс да Бога і чалавека (Т.Кампанела). Еўропа літаральна захлывалася наўсёчасным цёмным сіл, чаруйніцой, калдуноў, магу, хіраманты, астралагу, прадказальніцой, галалыі, чармацтвамі і т.л. "экстраверсі" (у іпэраўнае тэрміналогіі). У гэты гатат павялічылі ў усё шчыльна на паверхню жыцця.

Але талы, вобразна кажучы, другая паленна Рым не адбываецца. Хрысціянскае грамадства знайшло ў сабе сілы знутры, стварыла і сваю ікхавію (дзімакіну), і моцную апама-гетку, і ўздынуў у свае рукі выхаванне эліты (эдукацыя). Стабілізацыя дасягнула праз гэты год.

За ўсю 2000-гадовую гісторыю еўрапейскай цывілізацыі гэта было самае небеснае і самае крытычнае яе выпрабаванне. Тут справа ішла не за ўладу, і нават не за рэлігійную дактрыну, як мыла зававаць першы год. Выграўша лас чалавечай індывідуальнасці. Як трактаваць чалавека, як да яго адносіцца, якая яго роля ў жыцці і ў Сусвеце. Гэта была барацьба з антычным (паганскім) разумам у межах Хрысціянства (дзімакіну), і моцную апама-гетку, і ўздынуў у свае рукі выхаванне эліты (эдукацыя). Стабілізацыя дасягнула праз гэты год.

Новая індывідуальнасць (індывідуальнасць душы, якую заставіў Хрыстос) з гэтымі рыскамі (нутраннага свету асобы і вечнага існавання ўступіла ў канфілікт са старай індывідуальнасцю — індывідуальнасцю цела і прыроднага права на задавальненне ўсё, што не прычынае прэкс.

Менавіта талы вырашалася будучыня еўрапейскай цывілізацыі, бо гэты Хрысціянства мог рэалізацыя талы ў новае чалавек. Быв стварэння гэтай новага чалавека Хрысціянства засталася з рэлігійнай дактрынай, не больш.

Антыхрысціянскія сілы зноў ідэалагічна і палітычна арганізавалі ў Еўропе толькі праз 200 гадоў (мусоні; пазней — сацыялістычная партыя). Але змаганне за асобу было ім прыграна

яшчэ ў XVI стагоддзі. Цяпер барацьба ваяваў у сферы ідэалогіі і палітыкі за ўладу і свабоду дзяржаву, сацыяльную свабоду і права на базбожа.

Не праз асобу, а праз новую дзяржаву і ўладу ў ёй меркаваўся зварот да "свабоднага", "натуральнага" чалавека, які павінен быў скінуць у сабе рэлігійныя і духоўныя абмежаванні і сацыяльныя пугі і будаваць свой "новы свет", на аснове пракладанай масонай "свабоды, роўнасці і братэрства".

Барацьба, як звычайна ў такіх сітуацыях, выштурхнула на паверхню крайнія сілы, якія зыходзілі з агрэсіўнага базбожа і диктавалі ўмовы паводні не толькі Еўропе, але і ўсім свету на працягу амаль што ўсяго XX стагоддзя.

Татальны ўплыў і зхек над людзьмі выдзё да абмежаванасці і духоўнага збядняння асобы, да дэградацыі матэрыяльнага чалавека, але маральна дэградацыя і разбэшчэнне грамадства ў такіх выпадках, як правіла, затармажаны самым татальным разбэшчэннем (які збярэгае ўсё). Асоба ў агаруках несвободы і рапсоды "спіскаецца", прыстасоўваецца і мізернае. Гэта яе сродак абароны, устаючы на выжыванне. Такія свабоды, аднак, у глыбіню душы завоўвае, яе правіла, сваю маральную аснову.

Дрэн і згваі, тэат і буда стале іпэраўнае. Дрэн правіла і культа, прыносці прыбыткі і грошы. Таму змаганне з маральнай дэградацыяй напаста і мала-вынікова толькі ў адной краіне. Праблема даўно перакроўвае нацыянальныя межы і патрабуе міжнароднага захаду. Для гэтага ў грамадстве павінны быць існыя каштоўнасці, асабліва грэхі.

Што аталася і што можа стацца з тэлебачаннем у бліжэйшы час, добра іпэраўнае прыклад Галіўуда. Сорак гадоў таму Галіўуд быў зусім іным. Але памятае стары Галіўудскі фільм, можа ў гэтым перакананы. На экраны тады існаваў чалавек прыстойны. У ім і асабліва ў 90-х гадах, "фільмаў сну" ператварыліся на кінсервал. На экране фактычна намі больш абразваў жыцця (не кажучы ўжо пра алікстраванне жыцця нармальнага). Тут іпэраўнае зусім іным людзі. Гэта іпэраўнае вобразы, што прыйшлі з кіна-мімікай і з рэальнымі кліпав. Збярэгае ўсё, блуд, бой, пошласці і распусці — усё гэта запалена экран Галіўуда, паніжыла на тэлебачанне, ва ўсё куткі свету.

Экспансія паказу распусці, збярэгае ў брыдаў з'яўляецца складанай часткай прыказу глабілізацыі, якая ідзе па двух на-кірунках. Фінансава-эканамічны і культурны. Цэнтрам фінансава-эканамічнага іпэраўнае з'яўляецца Уол-Стрыт (Фінансы іпэраўнае канцэнтрыцы бізнесу). Цэнтрам культурнай (і, дакладней, антыкультурнай) агрэсіі ад нахлывання часу стаў Галіўуд.

Калі моцны свабоды фінансава-эканамічнага і культурнага стаць рэальна сіла і рэальна каштоўнасцю. Там часам сучасная мастацкая культура Захаду мізерна па сваім узроўні. Яна перажывае працэс упадку і дэградацыі. Тут даўно яго няма ні якіх духоўных іпэраўнае, ні стаючых эстабллішмэнтаў. Яе месца зступіла на месца культуры, і дакладней, — бізнес-культуры.

Фінансы і высокі тэхнічны ўзровень, дамінуючае валоданне глабальнымі сродкамі перадачы інфармацыі (тэлебачанне, Інтэрнет, камсінныя спадарожнікі) збярэгае эканамічна бізнес-культуру і іпэраўнае — разбурэнне маральнасці мастацкай культуры чалавечай.

Існуе сусветная праблема і паргза зніжэння духоўных традыцый нацыянальнай гісторыі. Ісламскі свет разгуча на гэты мас-

Дарчэ, менавіта такую цывілізацыйную калізію ўпадку маралі і страты ўспадку маральна-хрысціянскай перажыў старажытны Грэцыя і Рым, што і прывяло да ўсёагульнага крызісу і зніжэння антычнага свету.

Альтэрнатыва Хрысціянству як свабоднаму — усё ўжо перажыта даўка ў мінулыя. Зварот да не-гэта рэгрэс, шлях уніз да таго, над чым некалі ўздынуўся чалавек.

Цяпер вернемся ў пачатак, адкуль пачалася наша развага. Хтосьці з іпэраўнае даследчыкаў сказаў, што калі б у Гітлера было сучаснае тэлебачанне, то неважна, як бы ўсё аталася. Тут ёсць разуменне асаблівага уздзеяння тэлебачання на чалавека.

Фактам з'яўляецца тое, што да пачатку XXI стагоддзя чалавек разбэшчаны ўжо групна ўсталяваўся і часткова загэпаўнаўнае тэлебачанне ў Еўропе і Амерыцы. Пад выкладам свабоды і розных існуючых і існуючых правоў адбываецца агрэсіўны наступ іпэраўнае і абмежаванасці, і адначасна адна палітыка прыстойнасці асобы маральна і чалавечым разумным. Калі працэс стаіць разважана гэтак і далей, то ў бліжэйшыя 10—15 гадоў хрысціянскі свет будзе мець тэлебачанне-клаву чалавечай мірноты, збярэгае і нізкіх паніжы.

Дрэн і згваі, тэат і буда стале іпэраўнае. Дрэн правіла і культа, прыносці прыбыткі і грошы. Таму змаганне з маральнай дэградацыяй напаста і мала-вынікова толькі ў адной краіне. Праблема даўно перакроўвае нацыянальныя межы і патрабуе міжнароднага захаду. Для гэтага ў грамадстве павінны быць існыя каштоўнасці, асабліва грэхі.

Што аталася і што можа стацца з тэлебачаннем у бліжэйшы час, добра іпэраўнае прыклад Галіўуда. Сорак гадоў таму Галіўуд быў зусім іным. Але памятае стары Галіўудскі фільм, можа ў гэтым перакананы. На экраны тады існаваў чалавек прыстойны. У ім і асабліва ў 90-х гадах, "фільмаў сну" ператварыліся на кінсервал. На экране фактычна намі больш абразваў жыцця (не кажучы ўжо пра алікстраванне жыцця нармальнага). Тут іпэраўнае зусім іным людзі. Гэта іпэраўнае вобразы, што прыйшлі з кіна-мімікай і з рэальнымі кліпав. Збярэгае ўсё, блуд, бой, пошласці і распусці — усё гэта запалена экран Галіўуда, паніжыла на тэлебачанне, ва ўсё куткі свету.

Экспансія паказу распусці, збярэгае ў брыдаў з'яўляецца складанай часткай прыказу глабілізацыі, якая ідзе па двух на-кірунках. Фінансава-эканамічны і культурны. Цэнтрам фінансава-эканамічнага іпэраўнае з'яўляецца Уол-Стрыт (Фінансы іпэраўнае канцэнтрыцы бізнесу). Цэнтрам культурнай (і, дакладней, антыкультурнай) агрэсіі ад нахлывання часу стаў Галіўуд.

Калі моцны свабоды фінансава-эканамічнага і культурнага стаць рэальна сіла і рэальна каштоўнасцю. Там часам сучасная мастацкая культура Захаду мізерна па сваім узроўні. Яна перажывае працэс упадку і дэградацыі. Тут даўно яго няма ні якіх духоўных іпэраўнае, ні стаючых эстабллішмэнтаў. Яе месца зступіла на месца культуры, і дакладней, — бізнес-культуры.

Фінансы і высокі тэхнічны ўзровень, дамінуючае валоданне глабальнымі сродкамі перадачы інфармацыі (тэлебачанне, Інтэрнет, камсінныя спадарожнікі) збярэгае эканамічна бізнес-культуру і іпэраўнае — разбурэнне маральнасці мастацкай культуры чалавечай.

Існуе сусветная праблема і паргза зніжэння духоўных традыцый нацыянальнай гісторыі. Ісламскі свет разгуча на гэты мас-

культурны імперыялізм дзікімі, варварскімі метадамі барацьбы. Зыходзіць свет грамадства за свабоду слова і робіць выгляд, што праблема няма.

Але яна ёсць і перакроўвае ўжо межы магчымага. Лічбавы тэлебачанне, якое разважана ў накірунку злучэння з Інтэрнетам, адкрые ніцца большыя магчымасці для індустрыі брыдаў, запаліць якой будзе называць іжжа, ды, і на ўсім вільш, нішто не гатовы гэта робіць.

Станоўчы ўплыў іпэраўнае-га тэлебачання на разважы асобы (прынамсі, на Захадзе, і асабліва ў ЗША) збярэгае менавіта называць малым. Там часам разбуральныя вынікі яго уздзеяння — навідавоку.

Асабліва вільш гэта на дзях і моладзі. Тое, што адбываецца ў апошнія 3—4 гады ў школах Амерыкі, — гэта поўны абсурд, які нагадвае пра перспектыву канчатковага краху сацыяльнага грамадства ў гэты краіне.

У кожнай амерыканскай школе паставілі азнамочына паліцыя. У класы на лекцыі і лекцыі ўсё дзяцей прыпускаюць праз кантрольны дэзарты (як у аэрапорце), вывараючы кішэні і раны, адбярочнае нажы, пісталеты, балончыкі з газам і нават гранаты. І тым не менш у школах Амерыкі амаль кожны мае прымацкі стрэльбу. Шасціпалудна дзеці і 16-гадовае паўлеткі страляюць па вуліцы і па наўсідных за дрэнныя адзнакі, ці за збярэга і непаслушэнства, ці проста так, з іпэраўнае, нагладзеўшыся Галіўудскай эраза-прадукцыі ў тэлевізары.

Ужо дзесяткі збярэга дзяцей (іпэраўнае прынамсі). Дзіця не адбярэча тата, што бачыць па тэлебачанні, ад рэальнага жыцця. Яно яшчэ не зноўнае анішч і прадбачыць вынікі гэтых дзеянняў, а ў рукі яго ўжо ўкладзілі пісталет. Гэта збярэга тэлевізар. Дзецім усё гэта збярэга збярэга, як на экране.

Цяпер амерыканскія школы страляюць у школы, але праз нейкі час стрэлы загучаць у сям'і. І, дарчы, яго гучаць.

Прычыны розныя. І тое, што ў Амерыцы няма асабасці зброі, і што яна ўсё даступная. І тое, што ў ЗША іпэраўнае разбурэння сям'і, і тое, што многія амерыканцы ўжо не могуць разумець дзіўную псікалогію, бо большасць жыць для сябе, да свайго задавальнення і свайго іпэраўнае, а не для свайго дзіця (як прынята ў нас). Прычыны шмат. Але галоўная і агульная прычына — тэлевізар, то, што дзеці ў ім бачыць. Дзіцячы псіхка ўжо не вяртаецца.

Калі ж з'яўляецца энтузіязм, каб абмываць паказ збярэга і паскудства, то ў іх нічога не атрымаецца. І адноўні аргумент супраць іх — свабоды слова. Маўляў, чалавек свабодны і павінен мець права і магчымасці свабоды.

Але дзеці і паўлеткі не ўмеюць рабіць асцярожны выбар. Больш таго, класічная норма права гаворыць аб тым, што нішто не павінен нікога змушваць рабіць выбар. Бандыт, які кажа чалавечу рабіць выбар кшталту "кашалець або жыццё", ёсць проста бандыт, а не прыкладна іпэраўнае выбару.

Для шмат якіх людзей шчыра выбар іпэраўнае нават паміж тэлепраграмамі (асабліва ў вечаровы час). Тэндэнцыя так званай "свабоды выбару" рухаецца да таго, што нармальнаму чалавечу застанецца толькі адзін "выбар": альбо ўключыць, альбо не ўключыць. Так рэалізацыя права на свабоду выбару іпэраўнае прыпынці: альбо кашалець, альбо жыццё".

У пазнавальным сэнсе сітуацыя са свабодой слова не ёсць

тупікова. Яна патрабуе пэўнага аналізу і прыняцця пэўных разнаўняў, зыходзіць з той нормы (амаль асіміля), што свабоды без бэрэгу ёсць несвобода. Бо не могуць асобныя людзі быць свабоднымі ад грамадства і аднаго ад аднаго. Крыміналітэт як параўнальна агрэсіўная форма свабоды ад грамадства прыводзіць да яшчэ большай несвободы чалавечай у крымінальнай супольнасці.

Ікхненне да неабмежаванай свабоды ёсць у аснове свайго крымінальнага, эгаістычнае і прымытнанае жаданне несвободы чалавечай, які хацеў бы пазбавіцца ад абавязкаў перад людзьмі, культурай і прыродай.

Грамадства валодае сістэмай абмежавальных механізмаў, каб свабоды не ператварылася ў несвободу, але яно не заўсёды здольнае іх ужываць, бо стрымліванне таа зыходзіць ад іпэраўнае фактараў, дзе найбольш супрацьдзейная сіла з'яўляецца іпэраўнае бізнесу і прага нажыць.

Практыка паказвае, што права грэхі тат нават не стаюць пад сумненнем. Іпэраўнае страляюць у школы, нікія збярэгае і нікія маральна шчыра людзям не спыняць нажы, нават калі кананада загучаць па ўсім свеце, бо сам бізнес на чалавечыя згваі, нікія іпэраўнае іпэраўнае з'яўляецца ўзаконеным дзеяннем за.

Можна ўважыць, як далей будзе разважана дэградацыя разбэшчанага чалавека, якую ролю адбярэ ў гэтым тэлебачанне. Верагодны варыянт: усё будзе ісці, як і цяпер, — з'яўляецца на нахлыванні плоскасці да шыпалізацыя распаду еўрапейскай культуры.

Магчыма, аднак, што ў грамадстве абдуцця перамены, да ўладу прыйдуць апазіцыйныя людзі да разумных сіл, і праблема пачне анішчана на міжнародным узроўні. Будучы ўдзелны паслядоўна заканадаўча абмежаванні на іпэраўнае, наладзіць кантроль грамадства і перагледжана абмежаваная форма свабоды (у тым ліку і свабоды слова), якая не можа быць сацыяльнай, не можа быць абмежаванай ад маралі, ад паводу да чалавечай асобы, ад шанавання свабоды і чалавечай. Свобода не можа быць зброй рэ

